

چینی ها هم به ایران خیانت کردند

جلیوند کارشناس در گفتگو با آفتاب یزد: چینی‌ها بر این اعتقادند اگر ایران و عربستان توازن قوا داشته باشند احتمال درگیری بین آن‌ها کمتر خواهد بود بنابراین ریاض را موشکی می‌کنند!

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، آژانس‌های اطلاعاتی آمریکا ارزیابی کرده‌اند که عربستان سعودی به طور فعال موشک‌های بالستیک بومی با کمک چین تولید می‌کند؛ اتفاقی که می‌تواند اثرات قابل توجهی در سراسر خاورمیانه داشته باشد و تلاش‌های دولت بایدن برای مهار جاه‌طلبی‌های هسته‌ای را پیچیده کند.

با این همه باید دید دستیابی عربستان به موشک‌های بالستیک چه عواقبی برای خاورمیانه در پی خواهد داشت؟ و از سوی دیگر نقش چین در این میان چیست؟ به گزارش سی ان ان، به گفته سه منبع آگاه، عربستان سعودی در گذشته موشک‌های بالستیک از چین خریداری کرده، اما هرگز قادر به ساخت موشک نبوده است. تصاویر ماهواره‌ای به دست آمده توسط سی ان ان همچنین نشان می‌دهد که عربستان در حال حاضر این سلاح‌ها را حداقل در یک مکان تولید می‌کند.

به گفته دو منبع آگاه، مقامات آمریکایی در آژانس‌های متعدد، از جمله شورای امنیت ملی، در ماه‌های اخیر در مورد اطلاعات طبقه‌بندی شده‌ای که از انتقال چندگانه فناوری موشک‌های بالستیک در مقیاس بزرگ بین چین و عربستان سعودی خبر می‌دهد، مطلع شده‌اند. دولت بایدن اکنون با پرسش‌های فوری در مورد اینکه آیا فناوری موشک‌های بالستیک عربستان می‌تواند پویایی قدرت منطقه‌ای را تغییر دهد و گسترش مفاد توافق هسته‌ای با ایران را برای محدود کردن فن‌آوری موشکی ایران پیچیده کند یا خیر مواجه است.

جفری لوئیس، کارشناس تسلیحات و استاد انستیتوی مطالعات بین‌المللی میدلبری، در این باره گفته است: در حالی که توجه زیادی بر برنامه موشک‌های بالستیک ایران متمرکز شده است، توسعه و تولید موشک‌های بالستیک عربستان سعودی به همان میزان بی‌توجه مانده است. لوئیس افزود: تولید داخلی موشک‌های بالستیک توسط عربستان سعودی نشان می‌دهد که هرگونه تلاش دیپلماتیک برای کنترل موشکی نیازمند دربرگیری سایر بازیگران منطقه‌ای مانند عربستان سعودی و اسرائیل است که موشک‌های بالستیک تولید می‌کنند. سخنگوی وزارت امور خارجه چین در پاسخ به سوال سی ان ان که آیا اخیراً هرگونه انتقال فناوری حساس موشک‌های بالستیک بین چین و عربستان سعودی صورت گرفته است یا خیر، گفته است: این دو کشور "شریک‌های راهبردی همه جانبه" هستند و "همکاری دوستانه خود را در همه زمینه‌ها حفظ کرده‌اند. از جمله در زمینه تجارت نظامی. وی گفت: این گونه همکاری‌ها هیچ قانون بین‌المللی را نقض نمی‌کند و شامل تکثیر سلاح‌های کشتار جمعی نمی‌شود.

این در حالی است که دولت و سفارت عربستان سعودی در واشنگتن در این باره پاسخی ندادند.

سی ان ان اولین بار در سال ۲۰۱۹ گزارش داد که آژانس‌های اطلاعاتی آمریکا از همکاری عربستان سعودی با چین برای پیشبرد برنامه موشکی بالستیک عربستان آگاه بودند. دولت ترامپ در ابتدا آگاهی خود را از این اطلاعات طبقه‌بندی شده برای اعضای کلیدی کنگره فاش نکرد.

اما دموکرات‌ها آن را خارج از کانال‌های معمولی دولت کشف کردند این امر انتقاد دموکرات‌ها را برانگیخت که دولت ترامپ نسبت به عربستان بسیار نرم بوده است. کارشناسان گسترش تسلیحات هسته‌ای می‌گویند که عدم واکنش ترامپ، سعودی‌ها را برای ادامه گسترش برنامه موشک‌های بالستیک خود ترغیب کرده است.

از سوی دیگر منابع متعددی گفتند که برخی از قانونگذاران در چند ماه گذشته در مورد اطلاعات جدید درباره انتقال فناوری موشک‌های بالستیک بین عربستان سعودی و چین مطلع شده‌اند. این کارشناسان همچنین گفتند که دولت بایدن در حال آماده شدن برای تحریم برخی از سازمان‌های دخیل در این نقل و انتقالات است.

اولین مدرک بدون ابهام

به گفته کارشناسانی که عکس‌ها و منابعی را که موید پیشرفت‌هایی مطابق با آخرین ارزیابی‌های اطلاعاتی آمریکا است، تجزیه و تحلیل کردند، تصاویر ماهواره‌ای جدید به دست آمده توسط سی ان ان نشان می‌دهد که سعودی‌ها در حال ساخت موشک‌های بالستیک در سایتی هستند که قبلاً با کمک چین ساخته شده است.

به گفته محققان موسسه مطالعات بین‌المللی میدلبری، عکس‌های ماهواره‌ای گرفته شده توسط پلنت، یک شرکت تصویربرداری تجاری، بین ۲۶ اکتبر و ۹ نوامبر نشان می‌دهد که آتشی در تاسیساتی در نزدیکی الدوادمی، عربستان سعودی مشاهده شده است، شاهد روشنی مبنی بر اینکه این تاسیسات برای تولید موشک کار می‌کنند.

لوئیس، کارشناس تسلیحات و استاد موسسه مطالعات بین‌المللی میدلبری که این تصاویر را بررسی کرده گفته است: شواهد کلیدی این است که این تاسیسات یک "گودال سوخت" برای دفع سوخت جامد باقی‌مانده از تولید موشک‌های بالستیک است. ریخته‌گری موتورهای موشک منجر به سوخت باقی‌مانده می‌شود که خطر انفجار دارد. تاسیسات تولید موشک‌های سوخت جامد اغلب دارای گودال‌های سوختی هستند که در آن‌ها می‌توان سوخت باقیمانده را در آن از بین برد. بنابراین، عملیات سوزاندن نشانه‌ای قوی از این است که تاسیسات به طور فعال در حال ریخته‌گری موتورهای موشکی است. هنوز اطلاعات کمی در مورد موشک‌های بالستیک عربستان سعودی در این سایت وجود دارد، از جمله جزئیات مهمی مانند برد

این موشک‌ها و بار آنها. به گفته لوئیس، با توجه به اینکه تاسیسات مورد بحث با کمک چین ساخته شده و ارزیابی‌های اطلاعاتی جدید نشان می‌دهد که عربستان سعودی اخیراً فناوری موشک‌های بالستیک حساس را از چین خریداری کرده است، احتمالاً موشک‌هایی که در آنجا تولید می‌شوند از طراحی چینی باشند.

لوئیس خاطر نشان کرد: اما شواهدی نیز وجود دارد که عربستان سعودی در سال‌های اخیر برای توسعه برنامه موشک‌های بالستیک به کشورهای دیگر نگاهی داشته است و این امر شناسایی دقیق نوع سیستم تسلیحاتی در این تاسیسات را دشوار می‌کند.

عربستان و چین به دنبال توازن قوا

با این همه سوالی که در این بین مطرح می‌شود این است که دستیابی عربستان به موشک بالستیک چه عواقبی را در خاورمیانه در پی خواهد داشت و

از سوی دیگر در این بین چین چه نقشی را ایفا می‌کند؟ محسن جلیوند، کارشناس روابط بین‌الملل در این باره به آفتاب یزد گفت: «برنامه موشکی عربستان مربوط به حالا نیست. عربستان در دهه ۹۰ موشک‌هایی با برد ۳ هزار کیلومتر از چین خریداری کرد. البته این موشک‌ها ۷۳ بودند که چینی‌ها آن را از روی موشک‌های SS۲ روسی مونتاژ کرده بودند. این موشک‌ها برد بالایی داشت اما از دقت زیادی برخوردار نبود.»

وی تصریح کرد: «سال ۹۷ عربستان مدل جدید همین موشک‌ها را خریداری کرد، این مدل‌های جدید از دقت بسیار بالایی برخوردار است اما برد آن کمتر است یعنی حدود ۲ هزار کیلومتر است. عربستان این موشک‌ها را برای مقابله با عراق که در آن زمان به کویت حمله کرده بود خریداری کرد و در آن زمان برنامه موشکی ایران آن قدری پیشرفت نکرده بود.»

این کارشناس روابط بین‌الملل افزود: «بعد از مدتی عربستان به آمریکا رو کرد تا بتواند سیستم‌های موشکی را از این کشور خریداری کند اما آمریکا به دلیل مخالفت‌های کنگره موشکی به عربستان نداد، با این حال از آنجایی که سیستم دفاعی عربستان با هماهنگی آمریکا چیده شده است، آمریکایی‌ها این اجازه را به عربستان دادند تا تکنولوژی موشکی مورد نیاز خود را از چین خریداری کند تا توازن موشکی این کشور با ایران برقرار شود.

این نکته را هم بگویم که عربستان از نیروی هوایی قوی و مدرنی برخوردار است اما توان موشکی آن با توان موشکی ایران قابل مقایسه نیست و در حوزه موشکی برای اینکه بتواند با ایران توازن قوا برقرار کند خیلی عقب است چون الان ایران ۲۵ سال است که روی برنامه‌های موشکی خود کار می‌کند و سیستم‌های موشکی ایران بسیار پیشرفته‌تر از چیزی هستند که الان عربستان می‌خواهد تولید کند.

عربستان می‌تواند این سیستم‌های موشکی را از آمریکا یا سایر کشورها خریداری کند اما تولید آن بحث دیگری است که توانش را در حال حاضر ندارد. با این حال تمام تلاش عربستان بر این است که از لحاظ توان موشکی توازن قوا را با ایران برقرار کند.»

وی تاکید کرد: «سیستم موشکی برای اولین بار توسط آلمانی‌ها ساخته شد اما نکته حائز اهمیت این است که اصولاً هیچ کشوری تا کنون با موشک در جنگ پیروز نشده است. موشک بیشتر یک عامل بازدارنده است و قابلیت‌های مختلفی دارد.

در حال حاضر دو نوع سیستم موشکی در دنیا وجود دارد، یکی سیستم موشکی بالستیک است که زاویه دار عمل می‌کند و دیگری سیستم موشکی کروز است که خطی حرکت می‌کند. ایران هر دوی این سیستم‌های موشکی را در حد مناسب دارد. اما موشک عامل پیروزی نیست بلکه بازدارنده است؛ این یعنی اگر چه در جنگ‌ها موثر است اما تعیین‌کننده نیست.»

جلیوند در رابطه با نقش چین در این موضوع گفت: «سخنگوی وزارت امور خارجه چین به تازگی گفته است که ما با عربستان اتحاد استراتژیک داریم که این مسئله در عرصه‌های نظامی هم وجود دارد.

البته این را بگویم که چینی‌ها بدون هماهنگی آمریکا نمی‌توانند فروش موشک به عربستان انجام بدهند و مطمئناً این موضوع با هماهنگی صورت گرفته است اما واقعیت این است که بر اساس یک اصل در روابط بین‌الملل مبنی بر اینکه توازن قوا صلح در پی دارد؛ چینی‌ها بر این اعتقادند که اگر در خاورمیانه توازن قوا برقرار باشد از جنگ‌های این منطقه کاسته می‌شود مثلاً می‌گویند ما به برنامه هسته‌ای پاکستان کمک کردیم و این مسئله سبب شد تا کشور پاکستان به توازن قوای اتمی با کشور هند دست یابد.

بنابراین بر این اعتقاد است که اگر ایران و عربستان توازن قوا داشته باشند احتمال درگیری بین آن‌ها کمتر خواهد بود.» وی افزود: «از سوی دیگر کارخانه موشک‌سازی باعث نفوذ ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک برای کشور چین در خاورمیانه می‌شود، این مسئله کم‌کم جای پای چین را در عربستان محکم می‌کند و چون آمریکایی‌ها کم‌کم به سمت کشور چین می‌روند، چین هم ورود به خاورمیانه را مقابله‌ای برای این موضوع می‌داند و این همان موضوع نفوذ ژئواستراتژیک است.

از نظر ژئوپلیتیک هم کشور چین خیلی بیشتر از آمریکا به منابع خاورمیانه احتیاج دارد بنابراین به دنبال بهره‌وری بیشتر از این منابع است. جمیع این موارد سبب شده تا کشور چین به مسئله موشک‌سازی عربستان ورود پیدا کند.»

واشنگتن عاملان انتقال تکنولوژی موشک‌های بالستیک چین به عربستان را مجازات می‌کند

منابع آگاه آمریکایی اعلام کردند دولت جو بایدن آماده مجازات طرف‌های مرتبط با انتقال تکنولوژی موشک‌های بالستیک چین به عربستان است. شبکه سی‌ان‌ان به نقل از منابع آگاه اعلام کرد برخی از اعضای کنگره طی ماه‌های اخیر در جریان اطلاعات جدیدی در خصوص عملیات انتقال تکنولوژی موشک‌های بالستیک بین چین و عربستان قرار گرفتند.

این منابع اعلام کردند، دولت جو بایدن آماده مجازات برخی از نهادهای شرکت‌کننده در عملیات انتقال است هرچند که برخی در کنگره نگران این هستند که کاخ سفید آماده اعمال تحریم‌های بزرگ علیه دولت عربستان نیست. آژانس‌های اطلاعاتی آمریکا معتقدند که عربستان در حال حاضر به صورت گسترده در حال ساخت موشک‌های بالستیک با کمک چین است.